

# TORONTÁI

Ara <b>1</b> Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilnyeva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara <b>1</b> Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 291 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontái, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre 300 D   Negyedévre 75 D Félévre 150 D   Havonta 23 D	

## LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

### Szélcsend várható a belpolitikában

Beograd, szept. 16.

A mai nap folyamán elutazott Crnagorába a miniszterek második csoportja: Gyurisity Márkó igazságügyi miniszter, Trifunovity Misa valóságügyi miniszter és Vukicsevity Velja közoktatásügyi miniszter. Velük együtt hagyta el a fővárost Trifkovity Márkó, a nemzetgyűlés elnöke, aki a szkupstina képviselőletében vesz részt az ünnepségeken. A politikai életben ilyenformán a közeli napokban jelentősebb változások nem várhatók és az élénkülés csak a crnagorai ünnepségek után fog előreláthatólag bekövetkezni.

A királyi párdalmáciai utjának

előkészületei nagyban folynak. Makszimovity Bózsó belügyminiszter, Bacsinics Rude horvát paraszt-párti képviselővel ezzel kapcsolatosan hosszasan tanácskozott dr. Perovity Iván szpliti főispánnal, akivel a fogadtatás részletét beszéltek meg. Közigazgatási vonatkozású ügyeket is érintettek, így többek között megtárgyaltak a községi biztos állások megszüntetését, amely a közeljövőben megtörténik.

Superina Benjamin posta- és táviradai miniszter, Kozity kabinetfőnök kíséretében Szplitbe utazott, hogy hivatalvizsgálatot tartson az ottani postaigazgatóságon

### Cankov és Nincsvity tárgyalni fognak.

Genf, szept. 15.

Cankov miniszterelnök megérkezett és résztvett a népszövetség plenáris ülésén.

Érdekes volt, hogy Cankov az ülésterem ajtajában találkozott Radics Istvánnal, akivel néhány szót váltott nagyon barátságosan. Amindenféle nemzetbeli újságírók természetesen megrohanták úgy Cankovot mint Radicsot, azonban egyik sem nyilatkozott a beszélgetés tartalmáról.

Kalkov bolgár külügyminisztert is heves ostromnak vetették alá, hogy nyilatkozzék Cankov utjának céljáról és a politikai helyzetről. Kalkov leszerelte azonban az érdeklődőket azzal, hogy még nincs itt az ideje a nyilatkozattételnek.

Cankov utazásának célja valószínűleg az, hogy előkészítse a bolgár kölcsön ügyét. Hír szerint Cankov ma Nincsvity külügyminiszterrel is találkozni fog.

### Az általános leszerelést tárgyalta a népszövetség.

Táncos magyar kiküldött beszéde.

Genf, szept. 16.

A népszövetség harmadik bizottsága a döntőbíráskodás, a leszerelés és biztonság kérdésével foglalkozott. Az ülés első szónoka Laudon holland kiküldött volt, aki Apponyi korábbi javaslatát támogatta és a leszerelési konferencia azonnali összehívását sürgette.

Táncos Gábor tábornok magyar kiküldött rámutatott a békeszerződések következtében beállott visszaskatonai helyzetre. Egyes államok szinte fegyvertelenül állanak és kis létszámú hadseregükkel — mondotta — alig tudják a belső rendet fenntartani, míg más országok megnagyobbodott hadsereggel rendelkeznek és még mindig újabb öszezeket áldoznak tüzéségük és repülőgép parkuk fejlesztésére. Magyarország megbékült az adott

helyzettel és örömmel üdvözölné egy biztonsági szerződést, ennek azonban elsősorban az általános leszerelést kell maga után vonnia. Félő, hogy a mostani szerződések is olyan labilis értékűek, mint a háború előttiéek voltak. Magyarország tökéletesen leszerelve várja a nagy kérdés megoldását.

A hét és fél milliós országnak harmincötezer katonája és százöt ágyuja van, míg Csehszlovákiának 149.192 embere áll fegyverben és 1100 ágyut tart készletben. Romániának pedig 136.379 katonája és 1700 ágyuja van.

Táncos után Brouth belga és Jovenel francia kiküldött szólalt fel. Jovenel kijelentette, hogy Franciaország kész leszerelni, ha határait megfelelő módon biztosítja látja.

### Ősszel befejezik a marokkói háborút.

Paris, szept. 16.

Painlevé a tegnapi minisztertanács ülés után kijelentette, hogy a marokkói francia győzelmekkel megvan elégedve. A harctérről érkező újabb jelentések tartós előnyomulás-

ról számolnak be és a hadvezetőség körében — mondotta — az a nézet, hogy az őszi esőzések bekövetkezése előtt még teljes sikerrel befejezzük a háborút.

### Predavec visszatért Zágrebba.

Beograd, szept. 16.

Predavec Josif N. a horvát parasztpárt alelnöke, aki néhány nap óta Beogradban tartózkodott, ma Perovity képviselő kíséretében visszatért Zágrebba. Beogradi időzése alatt állandó kontaktusban volt a pártjából miniszterekkel, akikkel részletesen megtárgyalta a rendezésre váró kérdéseket.

### Egy angol lap Apponyiról.

London, szept. 16.

A „Manchester Guardian” legújabb számában Apponyi Albert gróf népszövetségi magyar kiküldött genfi beszédével foglalkozik és azt írja, hogy a felszólalásnak szinte felújító hatása volt és értékes adatokkal szolgált több fontos kérdés megoldására.

### Újabb értekezlet.

Berlin, szept. 16.

Harrion berlini angol ügyvivő ma nyújtotta át Stresemannak a biztonsági szerződés megvitatására összehívott miniszteri értekezlet meghívóját.

### Miről beszélt Pasity Radicsnak Eviensben.

Zágreb, szept. 16.

A „Dom” cikket közöl Radics és Pasity találkozásáról, amely Eviensben folyt le és amelyen amint azt már jelentettük, Pasity a radikális-párt régi történetét elevenítette föl. Pasity megemlékezett róla, hogy társaival együtt elhatározták annak idején, amikor az iskola falai közül kiléptek, hogy nem lépnek az állam szolgálatába, hanem megkeresik az utat a néphez, mert ezt akarták megmenteni az akkori erőszakos és néppellenes kormánytól.

Elmondta milyen nehéz harcokat vívott a radikális-párt annak idején. A zajecsári lázadásból kifolyólag 1300 radikális börtönöztek be és 104 radikális vezető embert ítéltek halálra. Majd elmondta Pasity a radikális-párt történetét a mai napokig, amikor is a horvát-szerb kiegyezéssel feltette munkájára a koronát.

A megegyezés — mondotta Pasity — végképpen meghatározta, hogy milyen nemzeti és állami politikát kell követnünk.

### A muzulmán-párt megbízottai Beogradban.

Beograd, szept. 16.

Husszein Ali és Behmen muzulmán képviselők tegnap Beogradba érkeztek, hogy Davidovity Lyuba demokrata pártvezérrel találkozzanak és közöljék vele, a muzulmán-párt központi főbizottságának döntését a parlamenti csoport jövő politikájára vonatkozólag. A két képviselő a mai nap folyamán érintkezést keres Davidovityval, aki ilyenformán az eredeti tervtől eltérőleg csak holnap utazik el Cetinjébe.

### A cseh légionáriusok nem mennek Marokkóba.

Praga, szept. 16.

A cseh légionáriusok egyesületét újól felhívta a francia hadvezetőség, hogy vegyen részt önkéntesen a marokkói harcokban. Az egyesület hír szerint júliusi határozatának ismétlésével felelt, melyben a francia kívánság teljesítését megtagadja.

### Bulgária haromszázhusz milliót fizet Romániának.

Genf, szept. 16.

Duca és Kalkov külügyminiszterek között Genfben létrejött megegyezés értelmében Bulgária 235 millió levat, vagyis mintegy 320 millió leit fizet Romániának a lefoglalt bolgár vagyonyok zár alól való mentesítése fejében.

### Kegyelmet kapnak a politikai bűnösök.

Beogradból jelentik: Az igazságügyminiszter előterjesztésére a király ukázt irt alá a politikai bűnösök megkegyelmezéséről. Az amnesztiát a Nyegos ünnepségek alkalmából adják ki.

## TÖZSDE

Szeptember 16.

Zürich. Berlin 123, Budapest 72 65, Newyork 518 1/4, Milánó 21 25, Prága 1535, Wien 73 05, Varsó 87 1/2, Szófia 375, Bukarest 255, Beograd 922 1/2, London 2511 1/2, Paris 2445.

Budapest. Buza 385, rozs 272 1/2, takarmányárpa 280, sörárpa 360, zab 245, tengeri 285, korpa 180.

## Megrendszabályozták a névváltoztatást.

Hogyan kell felszerelni a kérvényeket.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, szept. 16.

A belügyminisztérium ma fontos rendeletet küldött Becskerek város vezetőségének, amelyben a névváltoztatás kérelmezésének módjait ismerteti.

A folyamodványt az elsőfokú közigazgatási hatósághoz kell benyújtani és abban következő adatokat kell felsorolni: Születési hely (ország is) és idő. Állandó lakhely és illetőségi helység. A feleség és gyermekek neve, koruk és foglalkozásuk. Állandó foglalkozása. Az okok felsorolása, amelyek miatt vezeték nevét megváltoztatni óhajtja.

A kérvényhez mellékelni kell: a folyamodványban említett személyekről keresztlevelet, mégpedig eredeti példányban és hitelesített másolatban, esketési levelet eredetiben és hitelesített másolatban, állampolgársági bizonyítványt, katonai igazolványt, a foglalkozást igazoló okiratot, annak igazolását, hogy nincs ellene büntető eljárás folyamatban és végül az iskolai képzettségről szóló bizonyítványt.

## Kitől kapta nevét a Duna?

Budapest, szept. 16.

A Magyar Tudományos Akadémia dísztermében rendkívül érdekes előadást tartott dr. Modi perzsa professzor tanulmányairól, amelyeket a hunokról folytatott évtizedeken keresztül a hunok és magyarok összehazájában, a távoli misztikus Keleten. A 72 esztendőes tudós prófétai üzzel, festői nyelven másfél óras előadásban elmondta, hogy Perzsiában milyen nagyra becsülik Kőrösi Csoma Sándornak, a nagy magyar ázsiai kutatónak emlékét.

## A legújabb olasz irodalom.

II.

Pascoli, D'Annunzio.

Verga példája új lendületet adott az olasz regionális irodalomnak, melynek hagyományai itt gazdagabbak, mint bármely más nép költészetében s melyben a verista irányvidékenként változó szint és tartalmat nyert. Hangulatos nápolyi történeteinek s a néprajzi különösségek szerető gonddal készült témáinak köszöni nemzetközi sikerét Matilde Serao (szül. 1856.) s a szardíniai népelet és népköltészet táplálja Grazia Deledda (szül. 1875.) szerény, de őszinte és üde muzsáját. A külföldre nem jutott el Salvatore di Giacomo hire, annál kedveltebb oda-haza ennek az elkésett romantikusnak lány nápolyi melódiák szárnyán épülő lírája, amelyben jóízű délolasz kedélyesség békíti össze az éles szemmel, verista-mód latott való sívárságát egy fantasztikus álomvilág vigasztaló káprázatával.

A tájnyelvi költészetnek sok más művelője között különösen a római

## Felbecsülik a vármegye vagyonát.

Becskerek, szept. 16.

Magyarország az utólagos határkiigazítás alkalmával hét községet visszkapott Torontálmegye területéből. A magyar kormány ezzel kapcsolatosan arányos részesedést követel a megyei vagyonból.

Az SHS belügyminisztérium felhívására a községek által beterjesztett adatok alapján részletes jelentést küldött be a vármegye, az önkormányzat tulajdonát képező ingó-

ságokról és ingatlanokról, melyeknek értékét is felbecsülte.

A jelentés részletes felülvizsgálása és a becslés újbóli megejtése végett az állami főszámvevőszék kiküldötte egyik tagját, Konyovity Nikolát Becskerekre. Konyovity Nikola ma érkezett meg és még a délelőtti folyamán megkezdte munkásságát. Az állami főszámvevőszék tagja előreláthatólag ma be is fejezi működését.

## Rövid idő kérdése a kikinda—szegedi vasutvonal megnyitása.

Becskerek, szept. 15.

Radojevity Ante közlekedésügyi miniszter ma délben fogadta a „Torontál” beográdi munkatársát, akinek a Bánságot és a Bácskát oly közélről érintő kikinda—szegedi vasutvonal megnyitása felől nyilatkozott.

A miniszter kijelentette, hogy

ezügyben bizottságot küldött ki a szubotocai vasutigazgatósághoz, amely előbb a központban végzi el a szükséges megbeszéléseket, majd kiszáll a vonalra, hogy a helyszínen folytassa munkásságát.

A megnyitás ideje felett még nem döntöttek, ebben a kérdésben is azonban rövid időn belül határoznak.

Élénken, színesen mesélte el ázsiai vándorutjait, melyek során kutatta a 2000 esztendőes régi kulturának emlékeit, maradványait. A legjobban az hatotta meg, amikor végigjárta az 1500 angol mértőld hosszúságú hatalmas kínai falat

— Bámulattal gondoltam a hunokra, akik kétezer évvel ezelőtt olyan félelmetesek voltak, hogy a kínaiak ezt a gigászi bástyát az ő támadásaik ellen emelték

Elmondta még a professzor, hogy félszázados tanulmányai meggyőzték őt arról, hogy a hunok feltétlenül a magyarok ősei voltak. Több érdekes nyelvészeti tanulságot is elmesélt. Így például szerinte a magyar (magyar) szó perzsa eredetű és

annak első szótagja mag papot (mágust) jelent. A görög pedig perzsa nyelven azt jelenti, hogy barát, vagyis a magyar szó annyit jelent: a főpap barátja. A Duna neve onnan származik, hogy az Európába átjövő hunoknak volt egy Banub nevű vezérük és erről nevezték el azt a nagy folyót, amelynek partján Attila népe világbirodalmát megalapozta.

És még sok-sok érdekes dolgot mesélt el a perzsa professzor. Amikor az előadás véget ért, harsány éljenzés, zúgó taps köszöntötte a messze Keletről jött tudóst, aki szívére és homlokára tett kézzel s mély meghajlással bucsuzott a hallgató-ságtól.

## HIREK

— szept. 16.

**Megszűnt egy bánsági vámkirendeltség.** A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amellyel megszüntette a belacrkvai vámhivatali kirendeltséget. A belacrkvai vámolási ügyeket, a jövőben a vrsaci vámhivatal látja el.

**A „Torontál” a cetinjei ünnepségeken.** Vasárnap és hétfőn nagy ünnepe lesz az országnak. Nyegos püspöknek, Crnagora első fejedelmének hamvait Cetinjéből felviszik a Lovcsenre, ahol az udvar költészen épült díszes kápolnában helyezik el. Nyegos hamvai eredetileg is a Lovcsenen voltak, a háború vérzivatarára azonban még a holtak nyugalma is megzavarta. Így kerültek Nyegos maradványai Cetinjébe, ahonnan a régi nyughelyére való visszazállítása nagy ünnepségek keretében, a királyi pár jelenlétében fog megtörténni. A kormány már hetek óta nagy előkészületeket tesz, hogy a király fogadtatása és az ünnepély maga méltó keretek között folyjon le. Az országos ünnepségből a Bánság is kiveszi a részét, amennyiben Torontál-Temesmegye területéről Berity Vászta másodfőjegyző vezetésével száztizennyolcan utaznak el Cetinjébe. Hogy az ott lefolyó eseményekről minél részletesebb és hívebb tudósítást adhasson a „Torontál”, kiküldötte egyik tagját, Juhász Ferencet, az ünnepségek színhelyére, aki utjáról színes riportokban részletesen be fog számolni olvasóinknak.

**Uj városi állatorvos.** Ánics Iván állami állatorvost Becskerek városához állatorvossá nevezték ki.

**Az olasz repülők Budapestén.** Az olasz repülők, akik Budapestre jönnek repülőgépen holnap délután indulnak el Bécsből, ahol két nap óta pihentek.

**Meghalt Fall Leó.** Bécsből jelentik, hogy Fall Leó az ismert zeneszerző, aki nemrégén súlyosan megbetegedett ma éjjel meghalt.

Cesare Pascarella (szül. 1858) erőteljes, sokszor kiméltetlen szarkazmusu szonettjeit becsüli meg a modern kritika. Szocialisztikus színezettel hajtott ki a verizmus Ade Negri (szül. 1870.) ma már érdektelenné vált lírájában és Edmondo De Amicis (1846—1908) eleven, könnyed, szeretetreméltó leíró prózáját is verista-szemléletet éltetik. Színes utirajzai és a „Sziv” megható történetei még sokáig nélkülözhetetlen értékei fognak maradni az ifjúsági irodalomnak.

Meglepő gyorsan némult el Giovanni Pascoli (1855—1912.) nem régen még szelvében utánczott s megvitatott költészetének visszhangja.

A kilencvenes évek folyamán megjelent első kötetét a jövő lírájaként ünnepelték. Carducci helyét ő foglalta el az olvasók szeretetében s utóbb bolognai egyetemi tanszékének is ő lett örököse. Egyéniségének varázsa, nevelői jelentősége meg sem közelítette Carducciét, annál tűnemenyesebb volt azonban költői sikere Carducci poézise inkább eszmei mint érzelmi volt, harsányszavu, antikvitás, tudós és ünne-

pélyes, néha szinte szenélytelen. Pascoli viszont csupa érzés, bensőség, halk muzsika, suhanó hangulat, baj és törekenység. A kis formák és kis élmények szelid szavu, gyöngéd művésze. Érzékeny füllel a csönd szavára szeret hallgatni, a természet igénytelen picli lényének titkait kilesni, illanó jelenségek s a dolgok lelkét megragadni. Betegesen fogékony minden iránt, ami tűnékeny, lehelletszerű s parányi voltában észrevétlen marad más ember számára. Olyan szépségeken illetődik meg s olyan szomorúságokon borul el olykor, amelyeknek senki sem adott még előtte költői kifejezést. „Il piccolo gran poéta”-nak nevezték otthon s a pascolianizmus édes metye egy ideig minden új olasz költőt megejtett. A kifejezésnek épp olyan tökéletes mestere volt, mint Carducci vagy D'Annunzio. de formai tehetsége ránezve is, mint ezekre, végzetessé vált, modorossá és precíózzé tette sokszor. A művész n gyobb volt benne, mint a költő és az ember. Kezén a művészet nemcsak teljességgel öncélvált, melyből nem áradnak az életet

megtermékenyítő erők, hanem majdnem odáig jutott, hogy az életnek csak abban látja célját és jelentőségét, hogy anyagul szolgál a művészi alakításnak

Az utolsó lépést ebben az irányban Gabriele D'Annunzio (szül. 1864.) tette. Ellentmondásokban és meglepetésekben gazdag fejlődése két évtizeden át, a kritika legizgalóbb problémáit szolgáltatta, nem volt ez idő alatt olyan műbiraló, nyelvész, filozofus, moralista vagy művész, aki e rendkívüli tehetséghez való aliasfoglalásnak szükségét ne érezte volna.

Ma nagyjában megoldottnak tekinthető emberi lényének és ragyogó művészetének titka. Legegyyszerűbben az a kritikusa fejezte ki, aki a szenzációk dilettánsának nevezte. Élete és költészete megértéséhez korlátlan élménykészsége adja a kulcsot. Ihletének ősforrása a legvégletesebb szenzualizmus. Ennek frissesége teremt meg az alig husz éves ifjunak formailag is már tökéletes, a természetadta szüz szépségek gyönyörét kifejező verseit s veti magát utóbb az érzelmi élet, a történelem, mit-

**Sutorát, ruháját, fehérneműjét 50.000 dinárba biztosítja, ha előfizet egy évre a „TORONTÁL”-ra.**

**Változás a helyi német sajtóban.** A Becskereken megjelenő „Neue Zeit” tegnapi számában bejelenti, hogy Kaufmann István, a lap eddigi felelős szerkesztője kilépett állásából. Udódja dr. Ellmer Gyula ügyvéd, volt országgyűlési képviselő lett.

**Francia hangverseny.** A becske-reki francia—jugoszláv klub októberben érdekesnek ígérkező chanson-estélyt rendez. A tizenötödik, tizenhatodik és tizenhetedik század francia népdalaiból fog énekelni néhány kedves szemelvényt Gwyn William a kiváló francia tenorista, Flagny de Lucien zongorakiséréte mellett. A francia néplélek néhány mély hajtását fogják értékes művészetükkel interpretálni. Itteni szereplésük bizonyára sokáig felejthetetlen lesz.

**Régészeti felfedezés Dobrudzsában.** Bukarestből jelentik: Dobrudzsában fontos régészeti felfedezést tettek. Többek között a scibiták idejéből származó falura akadtak

A „Torontál” minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tűzkár ellen.

**Csendőrök harca egy elmebeteg fiatalemberrel.** Szarajevóból jelentik: A boszniai Maglai községben történt, hogy Legl Petár gyógyszerész Iván nevű fia hirtelen elmebetegség tört ki. A fiatalember előkészítette apja revolverét és azzal ok nélkül üldözőbe vette apját akit lelővéssel fenyegetett. Legl Petár a csendőrségre szaladt és onnan kért segítséget elmebeteg fia megfékezésére. Amikor Legl Iván a csendőrök közeledését látta több lövést adott le rájuk, amelyek azonban szerencsére nem találtak. A csendőrök sortűzzel visszonzották lövéseit. Az egyik goyó a jobb kezén sebesítette meg, mire fájdalmában elejtette a revolvert. A csendőrök ekkor behatoltak a lakásba és lefegyverezték. Az elmebeteg fiatal embert kórházba szállították.

hoz és művészet mind újabb területeire mohó szenzációsomjának kielégítést keresve.

Poézise az idő folyamán nem mélyül, csak gazdagszik, sűrű irányváltoztatását sem a költő tragikus világnézeti krízisei idézték elő, akár naturalista csapásokon jár, akár a tolsztoji gondolatokkal kacérkodik vagy Nietzsche részvétellenes uri morálját ölti magára, mindig csak az új élmény izgalmáért érdeklődik. Ezt lemeleg ideges raffinériával a szerelemben és a művészetek alkotásaiban is. Eped mindenért, ami ritkaság, kivételes, távoli, ami ismeretlen mámort s még át nem élt idegingereket ígér s izzó fantáziájában primitív korok vad ösztöneit s a renaissance véres szenvedélyeit éli át. A nyelvi ötvösmunka, ódon szavak fanyarédese, a szintaxis sok új lehetőségének fölfedezése, buja, forró, igéző dallamok, szeszélyes arabeszkok és ünnepélyes nagy harmóniak — művészetének mesterségbeli része épp olyan érzéki örömekeket szerez neki, mint a „volontá, voluttá, orgoglio, istinto” (akarat, gyönyör, gőg, ösztön) fejedelmi négyesfogatlan száguldo képzelet, a pazar pompa s nagy indulatok, bosszu, gonoszság, harc és hódítás és hősiesség freneziái.

Ez a fáradhatatlan hajsza a szenzációért, amelynek mind erősebb ingerekre van szüksége, nem mindig őszinte azonban és sokszor erősz-

## Hatálytalanított rendelet.

Megkezdték a kiviteli idényben is a fa szállítást.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becske, szept. 16.

Annak idején megírta a „Torontál”, hogy a közlekedésügyi minisztérium rendeletet adott ki, melyben figyelmeztette a fakereskedőket, hogy a kiviteli idényben nem bocsájthat rendelkezésükre vagonokat és így ajánlatosnak tartja a tűzifa mielőbbi beszerzését. Egyidejűleg utasítást kaptak az egyes állomásfőnökségek, melyekben kimondotta a közlekedésügyi minisztérium, hogy a szeptember elsején kezdődő kiviteli idény ideje alatt nem adhatnak fa szállításra vasuti kocsikat.

Az intézkedés érthetőleg élénk visszhangot keltett a kereskedők

körében, akik jó ideig, amíg személyesen meg nem győződtek a rendeletről, nem is találták hihetőnek a tiltó rendelkezést.

A fakereskedőket súlyosan érintő intézkedést most a többször elhangzott kívánságoknak engedve, hatálytalanította a minisztérium. A szubotivai vasutigazgatóság ma küldte meg a becskei kereskedelmi és iparkamarának a közlekedésügyi minisztérium 28.454/925. sz. rendeletét, amelyben az állomásfőnököknek megengedi, hogy a kiviteli idény alatt is vagonokat adjanak fa szállítás céljaira.

**Nem a Kaszinóban hanem a kereskedelmi iskola nagytermében lesz ma este a Sztojanovity—Opermann hangverseny.** A teremcserére azért volt szükség, mert a kereskedelmi iskola nagytermében egy elsőrangú Ibach hangversenyzongora áll a művészek rendelkezésére, ami lényegesen emeli művészi munkájuk értékét. A hangverseny műsora különben a következő. Sztojanovity számai: Dvorzak: Sonatine 4 tételben, Mendelsohn: Hegedűhangverseny, Vieuxtemps: Reverie és Polonaise, Sztojanovity: Scherzo és Slavische Klänge. Opermann Stanislav zongoraművész I. Seb. Bach Andanteját és Liszt XIX Rapszodiáját fogja játszani. A hangverseny pont fél 9 órakor kezdődik. Jegyek Mangold könyvkereskedésében és este a pénztárnál kaphatók.

**Elemi sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.**

**A vas- és fémmunkások csoportjának új hivatalos helyisége.** A vas- és fémmunkások csoportjának vezetősége legutóbbi ülésén elhatározta, hogy hivatalos helyiséget a „Tri Sesira” vendéglőből a Klub-kávéházba helyezi át, ahol minden csütörtök este hét órakor vezetőségi ülést tart.

**\* A szerencsesorsjegyek.** Az osztálysorsjáték új októberi húzására már megérkeztek az új sorsjegyek. Csupa szerencseszám kaphatók Radanov és Delfel fő-utcai üzletében.

**Háromszáz dinárért egy évig kapja a „Torontál”-t és ezzel ötvenezer dinárra biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét.**

költ, szemfényvesztő játékká válik. Ami D'Annunzio költészetének kezdettől fogva meghatározó eleme: a „tisztá”, minden eszmei vonatkozásból kibontott szépségnek szenzuális szerete, melyhez formai zsenije járult s nem ellensúlyoztak, a költőnek az emberi közösség érdekeivel és az erkölcsi étellel való mélyebb kapcsolatait, szükségkép az esztétizmushoz vezetett.

Az élményes esztéta stilizált heroizmusának tartották az emberek D'Annunzio hazafias költészetét is, a fajtája fölmagasztolását és imperialista hevét. Nagy meglepetés volt tehát mindenki számára háborus szereplése, mellyel a már-már erényedő erejű és népszerűségében is megcsappant költő egyszerre óriás morális jelentőségre emelkedett ismét s költészeté nagy szavainak hasonlóan nagy tettekkel való hitelesítésében pályája legszebb látványosságát nyújtotta. Mint Principe di Montenevoso túlélt a művész D'Annunziót.

Valamint egyéniségének és költészetének csak egyetlen alapvonását jelezhettem itt, történeti jelentősége sem meríthető ki néhány rövid mondatban. A nemzeti érzés fölszításában több része volt, mint bármely kortársának s háborus írásainak, főként pedig személyes tevékenységének szelleme a fascizmusban, az ifjú olasz arditikban ma is él. Az olasz nyelv gazdag szótárát, a verses

formát és a leíró prózát az anyanyelvi ritmusok és rimek, hangulati és dinamikus elemek egész kincstárával szaporította s ennek hasznosításáról azok az írók sem mondhatnak le, akik a tudatos reakciót képviselik bódító és dekoratív stílusa ellen.

Más tekintetben sincs még lezárva pozitív hatása oly mértékben, mint azt az olasz kritika erősíteni próbálja. A legújabb keletű második- és harmadrendű regényirodalom termelői, akiknek elburjánzása jellemző tünete a mai olasz szellemi életnek, még mindig az ő narkózisától kábult, finom izlésű és nagy kulturájú amatőrök. A D'Annunzio formái és tartalmi szempontból egyformán holt pontra jutott és tovább nem folytatható művészete ellen századunk első évtizedében támadt visszahatás új léghőrt teremtett ugyan az íróvilág számára, de nem értelt olyan alkotásokat, amelyek a nagyközönséget — eleddig — képesek lettek volna az ő büvöletéből végkép kiragadni. A lázas tisztulási foganattal szemben, mely ez idő óta az olasz irodalomban végbement, az olasz olvasóközönség közönyös maradt vagy éppen ellenszenvesen viselkedett s tartózkodása a modernektől csak most van mulóiban, amikor sok ellenkező látszat dacára is egyszerű, derült, klasszikus idilliusszerű művészeti ideál kezd a zürzavarból kibontakozni.

**Megszüntetik Németországban az idegen adót.** A külügyminisztérium, a német belügyi és pénzügyi kormányzat kérelmére, közölte az ország területén lévő kereskedelmi és iparkamarákkal, hogy a németországi városokban október elsejétől megszüntetik az idegen adót azokra, a külföldiekre, akik átutazóban tartózkodnak és szállodában laknak.

**Páratlan kedvezményt kap ötvenezer dináros tűzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.**

**A t. közönség figyelmébe!** Tisztelettel értesítjük nagybecsült vevőközönségünket, hogy cipőjavító- és talpaló-műhelyünket tetemesen kibővítettük, úgy hogy most módunkban van minden e szakmába vágó munkát gyorsan, pontosan és a legolcsóbb árban eszközölni.

**„A demokrácia követeli az osztrák-német egyesülést.”** Bukarestből jelentik: Löbe, a német parlament elnöke fogadta az Univerzális munkatársát, aki előtt a következőket jelentette ki: Az osztrákok és németek népfaj, nyelv és kultúra tekintetében teljesen egyek, ami szükségessé teszi, hogy a két nemzet egybeolvadjon. Erre annál inkább szükség van, mert Ausztria a mai helyzetében sem éni, sem meghalni nem tud. Nem a pángerman eszme, hanem a demokrácia követeli az egyesülést.

**Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadói hivatali áron előfizet a „Torontál”-ra.**

**\* 1000 pár klottcipő érkezett fekete és barna színben, könnyebb és elegánsabb, mint az eddigi közkedvelt bársonycipők, párja csak 99 dinár.**

### Riport

a régi Becskerekről.

1905 szept. 16.

Dr. Haidegger Lajos, a megyei kórház főorvosa, nejevel Szladek Emiliával tegnap ünnepelte ezüstlakodalma.

A Messinger Karolin leánynevelőintézet új modern otthona, a napokban nyílt meg.

## Sport

**A Vajdasági Hazena Alsövetség** folyó hó 20 án délelőtt 9 órakor tartja első ülését a Vojvodina-kávéházban, mely alkalommal felkértenek az összes érdeelt sportegyesületek, hogy meghatalmazott delegátusai az ülésen pontosan megjelenjenek.

**A Zsak-Szlavija** bíróelőkészítő tanfolyamára még csütörtökig lehet jelentkezni az egyesület titkáránál.

## Kromenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállalt fuvarlevél feltűzést és vasuti szállításból eredő mindennemű visszaküldéseket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Ervesova u. 5

**Orient Bioskop**

Szerdán, szept. 16-án 5, 7 és 9 órákor

Jegyek elővételben kizárólag a mozi pénztáránál kaphatók.  
Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

**Balzac-film***Szenvedély rabja*

Balzac 6 felvonásos filmregénye. — Raffinált művészettel, kiváló rendezéssel és még raffináltabb toalettek izléses megválasztásával párosult mondain-filmjáték amerikai kiállításban. — A főszerepben Amerika 1925-ös starja: Carmel Myers.

**AUTÓK!**

legjobb, tiszta, könnyű

**BENZINT**

vacuum Oil Co d. d. szállít.  
(Raktára Guttman-cégnél). - 1912

Mérlegképes

**könyvelőt**

mielőbbi belépésre alkalmaz Braun Marcel-cég Velikibeckerek.  
1908

**Egy használt szürke télibunda**

macskabőrrel, opposun sálgallérral jutányos áron eladó.

Megtekinthető: Horváth szücsnél, Car Dusanova (Váraljai) u. — 1948

Sok évi irodai gyakorlattal bíró

**tisztviselő**

ki jól beszél szerbül, németül és magyarul, megfelelő állást keres.

Cim a Torontál kiadóhivatalában

Bárminemű gépalkatrész 1984

**heggesztését**

gőzgépek, motorok, autók javítását vagy szerelését jutányos áron vállalja.

L. Küffer, Beogradska (Écska) 36

Különbejáratu

**butorozott szoba**

közel a fűtőhez, teljes ellátással, férfi vagy nő részére azonnal kiadó.

Cim az „Orient” főuteai üzletében

**Iskolahegedű, gordonka, fuvola**

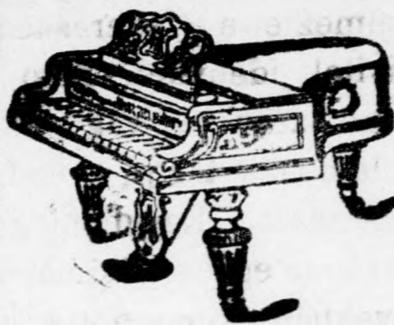
s az összes hangszerek, garantált minőség, olcsó árak. - Quint-tiszta friss hurok érezték.

1881

**Lenhardt Antal**

I. bányai hangszerkészítő- és zongoraterme Velikibeckerek.

Elsőrendű bécsi zongorák: Lauberger & Gloss, I. Produktiv, Wirth, Stingl, Lunner-, Hoffmann-gyártmányok már 16 000 Din-től, Pianinok 14.500-tól, Harmónium 4000-től. Javítások szakszerűen és lelkiismeretesen.

**Gyártmányai:**

Aszfalt- és kátrányfedélem, aszfalt szigetelőlemez, kőszénkátrány, fa-cement, karbolineum, kőszénkátrányszurok, fedéllak, bitumen, aszfalt, masztik stb.

**Beográdi Aszfalt és Kátrány Vegyitermékek Gyára, Beograd**

Vuka Karadzitya 6.

Telefon 27—20.

848

Sürgöncim: Grozit.

**Eladó vendéglő!**

Szaribecsejen a Putnik Vojvoda és Sz. Tököl utca sarkán levő vendéglő nagy tancetemmel eladó.

Értekezni lehet Weinhardt János tulajdonosnál.

**Szakképzett keramikai- és kályhaszerelőket**

állandó foglalkozásra keres

**Keramika A. D. Beograd**

Kosovska 51 a beogradi tarifa feltételei alapján. 1970

**Telefonszám 21. Alapított 1846.****Pleitz****Fer. Pál**

Veliki Beckerek, Obilina (Zápolya) u. 7. sz.

**könyvnyomdája**

Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyeggyártás.